

Przedsiębiorstwo społeczne (PS)

Poniższa definicja przedsiębiorstwa społecznego służy wyłącznie udzielaniu wsparcia przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (tj. do 31.12.2023 r.). Do korzystania z tego wsparcia uprawnione są również te przedsiębiorstwa społeczne, którym taki status nadał wojewoda w oparciu o Ustawę z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej¹.

Definicja wg rozdziału 3 pkt 28 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* (wersja MR/2014-2020/18(05) z lipca 2019 r.):

Przedsiębiorstwem społecznym jest podmiot ekonomii społecznej, który spełnia **łącznie** poniższe warunki:

- a) posiada **osobowość prawną** i prowadzi:
 - i) działalność **gospodarczą** zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym, lub
 - ii) działalność **odpłatną pożytku publicznego** w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub
 - iii) działalność **oświatową** w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, lub
 - iv) działalność **kulturalną** w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
- b) **zatrudnia co najmniej 30% osób**, które należą do minimum jednej z poniższych grup:
 - i) osoby bezrobotne² w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
 - ii) osoby do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadające status³ osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

¹ Tekst ustawy o ekonomii społecznej: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220001812>

² Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne

³ Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukujące pracy i

bez zatrudnienia – tj. nie wykonujące pracy na podstawie umowy o pracę, ani stosunku służbowego ani umowy o pracę nakładczą

- iii) osoby poszukujące⁴ pracy niepozostające w zatrudnieniu lub niewykonujące innej pracy zarobkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- iv) osoby niepełnosprawne⁵ w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- v) osoby z zaburzeniami psychicznymi⁶ w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- vi) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1–3 i 5–7 ustawy⁷ z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- vii) osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników⁸ w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli ich dochód ustalany zgodnie z art. 7

⁴ Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukujące pracy i

nie pozostające w zatrudnieniu – tj. nie są zatrudnione na umowie o pracę, ani na podstawie stosunku służbowego ani umowy o pracę nakładczą, i

nie wykonujące innej pracy zarobkowej – tj. nie wykonywujące pracy ani nie świadczące usług na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy o pomocy przy zbiorach w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników albo nie wykonujące pracy w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych.

⁵ Osoby, których **niepełnosprawność** została potwierdzona orzeczeniem:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub
- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub
- 3) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

⁶ Osoby z **zaburzeniami psychicznymi** to osoby:

- a) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- b) upośledzone umysłowo,
- c) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym

⁷ Osoby, o których mowa w ustawie o **zatrudnieniu socjalnym** to osoby:

- 1) bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 2) uzależnione od alkoholu,
- 3) uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających,
- 5) długotrwale bezrobotne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 6) zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 7) uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,

⁸ 1. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

- ust. 5–10 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, z późn. zm.) wynosi nie więcej niż dochód z 6 hektarów przeliczeniowych;
- viii) osoby spełniające kryteria⁹, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ix) osoby o których mowa w art. 49 pkt 7¹⁰ ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- x) osoby usamodzielniane¹¹, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

-
2. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:
- 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
 - 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
 - 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
3. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w pkt 2, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
4. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wydzierżawionego od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gospodarstwa rolnego, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
5. W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego, ustalając dochód, uwzględnia się tylko dochód dziecka.
6. W przypadku gdy rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz dochody pozarolnicze, dochody te sumuje się.
- <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-wysokosci-przecietnego-dochodu-z-pracy-w-indywidualnych-gospodarstwach-rolnych-z-1-ha-przeliczeniowego-w-2020-roku,278,8.html> - obwieszczenie z 22.09.2021: dochód (roczny) z 1 ha przeliczeniowego wyniósł w 2020 r. 3819 zł.
więc dochód miesięczny z 6 ha - 1909,50 zł

⁹ „**kryteria dochodowe**” - w przypadku osoby samotnie gospodarującej dochód nie przekracza 776 zł miesięcznie, a w przypadku osoby w rodzinie - dochód na osobę nie przekracza 600 zł miesięcznie.

¹⁰ Są to poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej **opiekunowie osoby niepełnosprawnej**, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

¹¹ **Osoby usamodzielniane** to osoby opuszczające, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną oraz osoby, których pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

- xi) osoby ubogie pracujące¹²;
- c) jest podmiotem, który **nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej** pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną;
- d) jest zarządzany na zasadach **demokratycznych**, co oznacza, że struktura zarządzania przedsiębiorstwem społecznym lub jego struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;
- e) **wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami**, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. przeciętne miesięczne wynagrodzenie nie przekracza 3-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni);
- f) **zatrudnia** w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) **co najmniej trzy osoby**, w wymiarze czasu pracy co najmniej ¼ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. b.
- g) prowadzi wobec zatrudnionych osób, o których mowa w lit. b), uzgodniony z tymi osobami i określony w czasie **proces reintegracyjny**¹³, mający na celu zdobycie lub odzyskanie kwalifikacji zawodowych lub kompetencji kluczowych¹⁴.

¹² Osoby **ubogie pracujące** to osoby wykonujące pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie i które są uprawnione do korzystania z pomocy społecznej na podstawie przesłanki ubóstwo, tj. której dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej dochód nie przekracza 776 zł miesięcznie, a w przypadku osoby w rodzinie - dochód na osobę nie przekracza 600 zł miesięcznie.

¹³ **Reintegracja** - odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (reintegracja społeczna) oraz odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (reintegracja zawodowa).

¹⁴ **Kompetencje kluczowe oraz umiejętności uniwersalne** niezbędne na rynku pracy – zgodnie z RPO WM: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy.